Lietas Nr. C32249516
Lietas arhīva Nr. C-2495-16/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2016. gada 6.septembrī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Dz. Melbārdis,
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016. gada 18.maijā /pers. A/ (turpmāk tekstā arī - prasītāja) cēlusi maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā arī - atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, 2003.gada 1.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.348 kabineta "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu, Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, prasītāja lūdz tiesu:

1. Piedzīt no atbildētājas /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu aizbildnei /pers. A/, personas kods: /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods:/personas kods/, uzturam EUR 111,00 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz bērna pilngadībai.
2. Piedzīt no atbildētājas /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu aizbildnei /pers. A/, personas kods: /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. E/, personas kods: /personas kods/, uzturam EUR 111,00 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz bērna pilngadībai.
3. Piedzīt no atbildētājas /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods: /personas kods/, uzturlīdzekļus meitas /pers. F/, personas kods: /personas kods/ uzturam EUR 111.00 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz bērna pilngadībai.
4. Piedzīt no atbildētājas /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods: /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. G/, personas kods: /personas kods/, uzturam EUR 111.00 apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru līdz bērna pilngadībai.
5. Uzturlīdzekļus pārskaitīt uz aizbildnes /pers. A/ kontu LV58HABA1001572798.
6. Ņemot vērā bērna intereses, uzturlīdzekļu piedziņu noteikt no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, kā arī to, ka uzturlīdzekļi maksājami līdz katra tekošā mēneša 15. datumam.
7. Ņemot vērā bērna intereses, noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

[2] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2000.gada 28.novembrī /pers. B/, personas kods /personas kods/, piedzima dēls /pers. C/, personas kods /personas kods/. Ar Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2009.gada 21.oktobra lēmumu Nr. 1-6/04-2009, par /pers. C/ aizbildni tika iecelta /pers. A/ (tagad - /pers. A/), personas kods /personas kods/.

2002.gada 24.janvārī /pers. B/ piedzima dēls /pers. E/, personas kods /personas kods/. Ar Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2009.gada 21 .oktobra lēmumu Nr. 1-6/04-2009, par /pers. E/ aizbildni tika iecelta /pers. A/ (tagad - /pers. A/), personas kods /personas kods/.

2003. gada 31.maijā /pers. B/ piedzima meita /pers. F/, personas kods /personas kods/, Ar Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2007.gada 22.novembra lēmumu Nr. 1-6/17-2007. Par /pers. F/aizbildni tika iecelta /pers. A/ (tagad - /pers. A/), personas kods /personas kods/.

2004.gada 14.jūnijā /pers. B/ piedzima dēls /pers. G/, personas kods /personas kods/. Ar Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2009.gada 21 .oktobra lēmumu Nr. 1-6/04-2009. Par /pers. G/aizbildni tika iecelta /pers. A/ (tagad-/pers. A/), personas kods /personas kods/.

Prasītāja norāda, ka /pers. B/ uzturlīdzekļus bērnu uzturam nemaksā.

[3] 2016.gada 10.jūnijā atbildētājai uz deklarēto dzīvesvietas adresi: /adrese/, nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un tam pievienotā paskaidrojumu veidlapa, kā arī paziņojums, kurā izskaidrotas procesuālās tiesības, puses informētas par tiesas sastāvu, kurš izskatīs lietu un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai līdz 2016.gada 28.jūnijam.

Atbildētāja uz viņai nosūtīto prasības pieteikumu rakstveida paskaidrojumus nav sniegusi tam paredzētajā laikā.

[4] Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2016.gada 22.jūlijā ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas un atbildētāja deklarētajām dzīvesvietām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta pirmās daļas 3.punktu uzskatāms, ka pusēm tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas.

Tiesa izpildījusi pienākumu paziņot atbildētājai par uzsākto tiesvedību, celto prasību, tās pamatu, priekšmetu un summu, nosūtot prasības pieteikuma norakstu (veidlapas) un izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus pušu sacīkstē. Tas, ka atbildētāja nav gādājusi, lai būtu sasniedzama deklarētā dzīvesvietas adresē, nevar kavēt nolēmuma taisīšanu.

Tiesisku seku sasniegšanai, piemērojot Civilprocesa likuma 208.^{1} pantu, tiesa secina, ka taisāms aizmugurisks spriedums. Ar likumu noteikti šķēršļi, kas to liegtu, ierobežotu vai kavētu, nav konstatējami.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot lietas materiālos esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

No prasītājas iesniegtās bērna dzimšanas apliecības Nr.LVAB /apliecības numurs/ kopijas tiesa noskaidroja, ka atbildētāja ir bērna /pers. C/, dzimuša /datums/, māte. Ieraksts par bērna paternitāti nav veikts. Bērnam ir pilni piecpadsmit gadi.

No prasītājas iesniegtās bērna dzimšanas apliecības Nr.LVAB /apliecības numurs/ kopijas tiesa noskaidroja, ka atbildētāja ir bērna /pers. E/, dzimuša /datums/, māte. Ieraksts par bērna paternitāti nav veikts. Bērnam ir pilni četrpadsmit gadi.

No prasītājas iesniegtās bērna dzimšanas apliecības Nr.LVAB /apliecības numurs/ kopijas tiesa noskaidroja, ka atbildētāja ir bērna /pers. F/, dzimušas /datums/, māte. Ieraksts par bērna paternitāti nav veikts. Bērnam ir pilni trīspadsmit gadi.

No prasītājas iesniegtās bērna dzimšanas apliecības Nr.LVAB /apliecības numurs/ kopijas tiesa noskaidroja, ka atbildētāja ir bērna /pers. G/, dzimuša /datums/, māte. Ieraksts par bērna paternitāti nav veikts. Bērnam ir pilni divpadsmit gadi.

No lietas materiāliem pievienotā Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2009.gada 21.oktobra lēmuma Nr. 1-6/04-2009, redzams, ka par /pers. C/ aizbildni tika iecelta Prasītāja.

No lietas materiāliem pievienotā Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2009.gada 21.oktobra lēmuma Nr. 1-6/04-2009, redzams, ka par /pers. E/ aizbildni tika iecelta Prasītāja.

No lietas materiāliem pievienotā Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2007.gada 22.novembra lēmuma Nr. 1-6/17-2007, redzams, ka par /pers. F/ aizbildni tika iecelta Prasītāja.

No lietas materiāliem pievienotā Vecpiebalgas novada bāriņtiesas 2009.gada 21.oktobra lēmuma Nr. 1-6/04-2009 redzams, ka par /pers. G/ aizbildni tika iecelta Prasītāja.

Nav pamata apšaubīt, ka ikdienas aizgādību par bērniem īsteno bērnu aizbildne Prasītāja. Bērnu dzimšanas apliecības pierāda, ka atbildētajai, kā bērnu mātei ir ar likumu noteikts pienākums dot uzturu bērniem /pers. C/, /pers. E/, /pers. F/ un /pers. G/.

Konvencijas par bērna tiesībām 27. panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz viņa fiziskajai, psihiskajai, garīgajai, tikumiskajai un speciālajai attīstībai nepieciešamo dzīves līmeni. Minētā panta otrā daļa nosaka, ka vecāki vai citas personas, kas audzina bērnu, ir pirmām kārtām, atbildīgi par to, lai viņu spēju un finansiālo iespēju robežās bērnam būtu nodrošināti viņa attīstībai nepieciešamie dzīves apstākļi.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10. panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Saskaņā ar Civillikuma 179. pantu, nosakot uzturlīdzekļu apmēru, tiesa vadās no atbildētāja mantiskā stāvokļa, un to apmērs ir samērojams, pirmkārt, ar atbildētāja iespējām sniegt līdzekļus bērna uzturam.

Taču saskaņā ar Civillikuma 179. panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punkts nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

2016. gada 1. janvārī stājās spēkā Ministru kabineta noteikumi Nr. 656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas likmi", kuru 2.punkts noteic, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros EUR ir 370.

Prasības pieteikums iesniegts tiesā 2016. gada 18.maijā, kad Ministru kabineta noteiktā minimālā darba alga valstī ir EUR 370, secīgi 30% no tās, ir EUR 111,00.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājai jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājai jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Prasītāja ir norādījusi, ka bērni dzīvo ar viņu un atbildētāja bērna uzturam līdzekļus nedod. Iekams noteikti nav pierādīts pretējais, apšaubīt to tiesā nav pamata. Atbildētāja nav izmantojusi tiesiski iedibinātu kārtību, lai varētu pilnvērtīgi piedalīties pušu sacīkstē. Tiesa nodrošinājusi, lai persona to varētu veikt, paziņojot par to likumā noteiktā kārtībā.

Tas, ka aprūpes tiesības atbildētāja pār bērniem neīsteno, neatbrīvo viņu no ar likumu noteiktā mātes pienākuma nodrošināt un dot uzturu saviem bērniem.

Novērtējusi prasībā norādīto, iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa, saskaņā ar Civillikuma 177. un 179. pantu, Civilprocesa likuma 1., 8., 10., 92.-97., 189., 190., 192., 193., 205. pantu, secina, ka prasība ir pamatota un noteikti pieradīta un kā tāda apmierināma pilnīgi, nepilngadīgo bērnu tiesību aizskārumu novēršot no prasības celšanas brīža, tas ir, no 2016. gada 18.maija.

Ņemot vērā bērnu intereses, tiesa uzskata par pamatotu prasītājas lūgumu noteikt, ka uzturlīdzekļu piedziņa ir nosakāma no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, un to, ka uzturlīdzekļi maksājami līdz katra tekošā mēneša 15. datumam.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 7.janvāra sprieduma lietā SKC-1478/2015 paustās atziņas uzturlīdzekļi bērna labā no atbildētāja piedzenami līdz laikam, kamēr bērns pats spēs sevi apgādāt. Ja pēc pilngadības sasniegšanas bērns vēlas saņemt uzturlīdzekļus pats, viņš ir tiesīgs celt tiesā attiecīgu prasību, lūdzot pārtraukt iepriekš ar tiesas spriedumu noteikto uzturlīdzekļu piedziņu par labu vecākam.

[6] Tiesa uzskata, ka prasītājas lūgums noteikt, ka tiesas spriedums izpildāms nekavējoties, ir apmierināms, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, kur noteikts, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par līdzekļu piedziņu bērnu uzturēšanai.

[7] Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Prasītāja atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu.

No atbildētājas valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva EUR 447,86, to aprēķinot saskaņā ar Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 3. punktu un 34. panta pirmās daļas 1.punkta „b" apakšpunktu un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 8,34 (Civilprocesa likuma 39. panta pirmās daļas 5. punktā).

Nodrošinot atbildētājas tiesības, par nolēmuma labprātīgai izpildei nepieciešamo laiku, tiesa to noteic maksimālo, kādu to noteicis likumdevējs – desmit dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203. panta ceturto daļu - ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1.pantu, 5.pantu, 34.pantu, 35.panta pirmās daļas 3. punktu, 41. panta pirmo daļu, 42.panta pirmo daļu, 195.pantu, 204.[1] pantu, 205. panta pirmās daļas 1.punktu, 208.[1] - 208.[4] pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu aizbildnei /pers. A/, personas kods: /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. C/, personas kods: /personas kods/, uzturam no 2016. gada 18.maija, kad prasība celta tiesā, līdz pilngadībai, ik mēnesi EUR 111,00 (*viens simts vienpadsmit euro, 00 centi*), bet ne mazāk kā 30 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu aizbildnei /pers. A/, personas kods: /personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. E/, personas kods: /personas kods/, uzturam no 2016. gada 18.maija, kad prasība celta tiesā, līdz pilngadībai, ik mēnesi EUR 111,00 (*viens simts vienpadsmit euro, 00 centi*), bet ne mazāk kā 30 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods:/personas kods/, uzturlīdzekļus bērna /pers. F/, personas kods: /personas kods/, uzturam no 2016. gada 18.maija, kad prasība celta tiesā, līdz pilngadībai, ik mēnesi EUR 111,00 (*viens simts vienpadsmit euro, 00 centi*), bet ne mazāk kā 30 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods:/personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. G/, personas kods: /personas kods/, uzturam no 2016. gada 18.maija, kad prasība celta tiesā, līdz pilngadībai, ik mēnesi EUR 111,00 (*viens simts vienpadsmit euro, 00 centi*), bet ne mazāk kā 30 % no valstī noteiktās minimālās mēneša algas.

Uzturlīdzekļus pārskaitīt uz /pers. A/ bankas kontu /numurs/.

Noteikt, ka atbildētājai ir pienākums veikt uzturlīdzekļu maksājamus par labu prasītājai līdz katra tekošā mēneša 15. (*piecpadsmitajam*) datumam.

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods: /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu EUR 447,86 (*četri simti četrdesmit septiņi euro, 86 centi*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,34 (*astoņi euro, 34 centi*), uzliekot par pienākumu iesniegt Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Valsts nodeva iemaksājama šādā kontā:

Saņēmējs: Valsts kase,
Reģistrācijas nr. 90000050138,
Konta Nr.LV55TREL1060190911200,
Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi maksājami sekojošā kontā:

Saņēmējs: Tiesu administrācija,
Reģistrācijas nr. 90001672316,
Konta Nr. LV51TREL2190458019000,
Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu prasītāja var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā, no pilna sprieduma pieejamības dienas – 2016.gada 6.septembra, adresējot apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesai, iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā, ja pastāv Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati.

Atbildētāja nav tiesīga spriedumu pārsūdzēt, bet ir tiesīga 20 (divdesmit) dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesai, kas taisījusi šo spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.^{9} pantā noteikto.

Tiesnesis Dz.Melbārdis